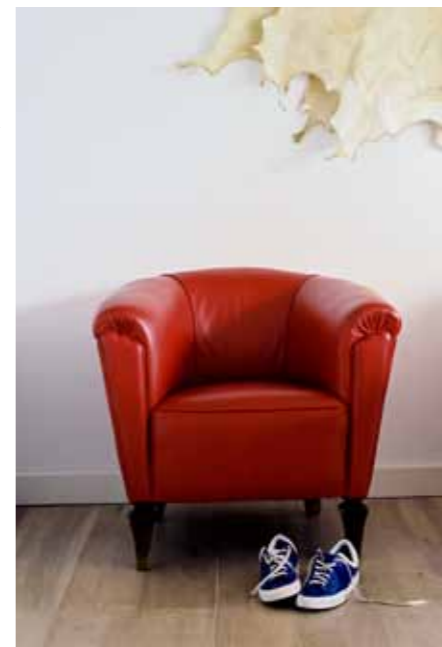


Met zijn muze Tonny is hij al 45 jaar samen, de perfecte schoen ontwerpen is al een halve eeuw zijn passie en vriendschappen sluit hij voor het leven. Schoenontwerper Jan Jansen (1941): "Ik ben een trouwe hond."

TEKST: MINOU OP DEN VELDE. BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN

Met een borreltje "In deze stoel zat mijn vader altijd, met een borreltje naast hem. Op zijn 71ste verjaardag heb ik hem heel lang gefilmd, gewoon zijgend in zijn stoel, in close-up. Intuïtief voelde ik dat ik hem moest vastleggen. Maar ik had geen idee dat hij kort daarna zou overlijden. Het was heftig om de beelden terug te zien, maar ik was blij dat ik het gedaan had. Ik heb hem behoorlijk gemist, we hadden een heel goede band. We hebben veel gemeen, hij was ook een levensgenieter. Hij zei altijd: 'Je mag doen wat je wilt, al verf je je haar groen, als je maar geen mensen beledigt'. In 1974 is hij overleden. Hij liep met de eerste krantenknipsels van mij in zijn zak, die liet hij aan iedereen zien. Had hij maar wat langer van mijn succes kunnen genieten."



Perfectionist "Ik kan urenlang schaven aan een nieuwe leest. Steeds denk ik: het is het nog niet helemaal, moet hij platter, breder? Ik werk altijd erg op deadlines, anders blijf ik het maar overdoen of dingen toevoegen. Discipline, een overblijfsel van militaire dienst, denk ik. Een vrije kunstenaar maakt een beeld voor niks of voor niemand, en hoopt dat het ooit verkocht wordt. Dat zou niets voor mij zijn. Dan zou ik blijven perfectioneren. Als ik nodig naar de wc moet, zeg ik tegen mezelf: 'Voor je gaat plassen moet het af zijn.'"



plassen moet het af zijn → **Het is een godswonder dat ik nooit ben misbruikt** →



Vakmanschap "Deze kast heb ik al dertig jaar. Ik vind 'm zó mooi, met al die laatjes. Ik had destijds een collectie schoenen die ik liet zien bij de Bijenkorf, en die inkoper zei: 'Goh, je kunt wel zien dat u in Japan bent geweest.' Ik was er nooit geweest, maar de klik voelde ik wel. Puur vakmanschap. Hoe die kleuren tegen elkaar geplaatst zijn, dat zit ook in mijn schoenen."

Jan Jansen → **Als ik nodig moet, denk ik: vóór het**



Popart “Deze gouaches zijn gemaakt door mijn goede vriend Gustave Asselbergs, een popart-kunstenaar. Met zijn vrouw en Tonny zaten we avonden lang jenever te drinken. Zijn mentaliteit vond ik geweldig. Neem onze eerste ontmoeting. Tonny en ik zaten een keer op de Waalkade, je had daar allerlei cafés. Opeens zette iemand zomaar twee biertjes naast ons neer. Dat was Gustave. Gustave heeft me

enorm beïnvloed, hij was zijn tijd ver vooruit. Door hem kwam ik in de kunstwereld terecht. 44 jaar geleden overleed hij aan een hersentumor, maar ik mis hem nog steeds.”



Godswonder “Mijn moeder was roomser dan de paus. Ze ging een paar keer per week naar de kerk. Vrijdagavond was er lof, daar had ik nooit zin in. Maar dan ging ik toch, voor haar, de liefste vrouw van de wereld. Ik heb zes jaar gezongen in het knapenkoor, geweldig! Het geloof werd ons met de paplepel ingegoten, maar later dacht ik: nou mam, zo mooi is het niet. Die hypocrisie... Ik kan niet wachten tot ze van het Vaticaan een tapijthal maken. Ik heb op een internaat gezeten, en het is een godswonder dat ik nooit ben misbruikt. Achteraf kwam het allemaal terug, hoe verschrikkelijk het was. De fraters hadden een keer voetstappen gevonden op de bril van de openbare toiletten. Dus één van de jongens had in de andere wc gekeken. De hele klas moest uren buiten in de regen staan tot de dader zich meldde. Tien jaar geleden ben ik teruggegaan. Ik wilde frater Jules confronteren met: waarom heeft u dat gedaan? Want er waren natuurlijk meer van zulke voorvallen. Ik dacht: nu geef ik hem op zijn donder! En toen kwam hij eraan: een klein vogeltje. Ik vond het ineens zo'n zielig mannetje. Ik vroeg: ‘Kent u mij nog?’ ‘Ja hoor,’ zei hij. En toen ben ik weggegaan. Ik dacht: daar begin ik niet aan.”

Mijn meisje “Tonny's trouwschoenen heb ik met de hand gemaakt van crêpe de Chine, dezelfde stof als haar jurk. Ik was al verliefd op Tonny voor ik haar ooit gesproken had. Elke dag reed ze rond half twee langs ons huis in Nijmegen en zat ik klaar (*lacht*). Ze zag er heel extravagant uit, met zwarte kousen, lang krullend haar. Dat moest mijn meisje worden! Via via liet ik een afspraak maken. Zelf haar aanspreken durfde ik niet. De vonk sloeg meteen over. Ze is een beetje zoals mijn vader was. Leven en laten leven, heel vrij, lief en begripvol. We zijn al 45 jaar samen.”



Tonny voor ik haar ooit

had gesproken

J

Ik kan niet wachten tot ze van het Vaticaan een tapijthal maken → Ik was al verliefd op

Peperduur “Moet je kijken hoe ongelooflijk dit gemaakt is, met een versiering van ingelegd koper. Ze heten zöri, en worden gedragen bij traditionele kimono's. Dit kreeg ik van de Bunka-academie in Tokio waar ik les geef. Het is niet mijn maat. Maar ik zou ze sowieso nooit aandoen, ze zijn peperduur. Mijn god, hier hebben mensen maanden aan gewerkt. Ik maakte mijn schoenen vroeger ook met de hand, maar zoiets krijg ik nooit voor elkaar!”



Forever verbonden “Dit ben ik met mijn boezemvriend Swip Stolk, op een affiche dat hij maakte voor onze dubbeltentoonstelling. Ondertekend: ‘Forever verbonden, Nijmegen 07-07-'09.’ Ik ontmoette hem in 1968, toen ik een logo nodig had. Vanaf die dag ben ik altijd met hem opgetrokken, ik ben een trouwe hond, haha. In 2000 richtte hij mijn expositie in Den Haag in. Het leek me mooi als hij vijf schoenen met dierenprint bij elkaar zou zetten. ‘Nee,’ zei hij, ‘ik doe maar één schoen per vitrine.’ Bleek inderdaad veel mooier. Swip heeft altijd gelijk.”



Benentafel “Ik wilde een tafel maken op stevige vrouwenbenen, geïnspireerd op die prachtige vrouwen van Rubens. Een vriendin van een vriendin bleek het ideale model. Ik heb er een paar echte schoenen bij gemaakt, met een hoge hak en een ronde neus. Ze zijn eigenlijk te klein voor zo'n wulps stel benen, maar dat contrast vind ik juist spannend. Daar bovenop heb ik een hartvormig blad geplaatst, en voilà: mijn hommage aan Rubens.”